

NEA ZΩH ΓΡΑΜΜΑΤΑ - ΤΕΧΝΑΙ

ΔΗΜ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ «Σελίδες».

Υπό τὸν ἀνωτέρω τίτλον ἐξεδόθη πρὸ ὀλίγου ἀπὸ τῶν ἐν Ἀθίναϊς καταστημάτων Ἀνέστη Κωνσταντινίδου μετὰ πολλῆς φιλοκαλίας τομίδιον Διηγημάτων χαριεστάτων, τῶν ὁποίων συγγραφεὺς εἶναι ὁ καὶ ἐξ ἄλλων αὐτοῦ ἔργων λίαν εἰδήμως γνωστὸς μεταξὺ τῶν παρ' ἡμῖν λογίων κ. Δημ. Ι. Καλογερόπουλος.

Τὰς «Σελίδας» ταύτας, τὰς ὁποίας ὁ ἔγκριτος λόγιος ἔστειλε καὶ εἰς τὴν «Νέαν Ζωὴν», ἀνεδιψήσαμεν ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους μετὰ τοσοῦτον ἐνδιαφέροντος ὅπερ ἀμέσως ἀπὸ τῆς ἀρχῆς ζωηρότατα διεγείρεται, ὥστε ὁμολογοῦμεν τὴν λύπην ἡμῶν καθόλου, διότι θὰ ἐπεθυμοῦμεν νὰ ἔχωμεν ὑπ' ὄψιν ἡμῶν πρὸς ἀναδιδόναι ἀκόμη καὶ ἄλλας τοιαύτας. Καὶ τὰ μὲν «Ἀνδρομνημένα ὄνειρα» διακρίνει παρατηρητικότης βαθεῖα τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου μὲ ὅλας αὐτοῦ τὰς λεπτολεπτὰς λεπτομερείας. Ἀλλὰ καὶ ἡ φυσικότης ἐν τῇ ἡθογραφίᾳ τῶν προσώπων εἶναι τοσοῦτον ἀξιοζήλευτος, ὥστε ὁ ἀναγνώστης ἀνευρίσκει πλειστάκις ἐν τῇ περιγραφῇ τούτων ζωντανὴν ἀναπαράστασιν τῶν αἰσθημάτων καὶ τῶν σκέψεων καὶ ὀνειροπολημάτων τῆς ἀνθρωπίνης καρδίας καὶ διανοίας. Εἰσερχόμενος π.χ. μετὰ τοῦ συγγραφέως «εἰς μίαν αἰθούσαν» (τὸ πρῶτον τῶν «Ἀνδρομνημένων ὀνείρων» του), νομίζει ὅτι ἐπισκέπτεται καὶ θαυμάζει τὰς οἰοεὶ ἐκτεθειμένας πρὸ τῶν ὀμμάτων του ἐξαιτίας εἰκόνας ἐμψύχου ἢ ἀψύχου κάλλους, τὰς ὁποίας ὁ κάλαμος ἐκείνου παρουσιάζει εἰς αὐτόν. Καὶ ἐτι μᾶλλον διεγείρεται ὁ θαυμασμὸς του διὰ τῆς ἀντιθέσεως μεταξὺ τῆς ἀπὸ τῶν τελευταίων πικριῶν ἀπογοτεύσεως καὶ τῆς διὰ τὴν καλλιτεχνικὴν ἀπολαύσεως τῆς περιηγηθείσης αἰθούσης ἀναζωογονήσεως τῆς λιποψυχιστικῆς καρδίας. Ὁ «Νυκτερινὸς περίπατος» ἔχει τόσον τὸ ἀπολαυστικὸν καὶ συγκινεῖ καὶ τέρπει τόσον βαθέως διὰ τὴν γυναικίαν ἀναπαράστασιν τῶν καλλονῶν ὑπὸ τὸ μυστηριώδες φῶς τῆς σεληνῆς καὶ διὰ τὰ ὀνειροπόλα αἰσθήματα τῶν κυριωτάτων αὐτοῦ προσώπων, ὥστε δὲν προξενεῖ οὐδὲ τὴν ἐλαχίστην κόπωσιν ἂν καὶ εἶναι λίαν μακρὸς καὶ παρατείνεται πολὺ πέραν τοῦ μεσονυκτίου. Τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Ἐκὰς οἱ βέβηλοι» εἶναι ζωντανὴ καὶ πραγματικὴ ἀπεικόνισις τῶν αἰσθημάτων καὶ πόθων τῆς ψυχῆς τῶν ἐμπνευσμένων καλλιτεχνῶν ἀλλὰ διεγείρει τὴν λύπην διὰ τὴν ἀποδιδομένην εἰς αὐτοὺς ἀστυδίαν εἰς τὰ αἰσθήματα τῆς καρδίας.

Ἰδὼς δὲ καὶ δικαίως ὁ συγγραφεὺς παρέσθηνεν οὕτω τὴν καρδίαν τῶν ἱεροφαντῶν τοῦ καλοῦ, διότι οὕτοι, φαίνεται, ἐνδιατρίβοντες ἐν ταῖς οὐρανίαις σφαίραις τοῦ ἀπείρου καὶ ἀσυνλήπτου ἰδεώδους τοῦ καλοῦ μεθ' ὧν τῶν ἀπειροπληθῶν αὐτοῦ ἐκδηλώσεων λησμονοῦσιν, οὕτως εἰπεῖν, καὶ παρατρέχουσι πρὸ τῆς θέας τοῦ γενικοῦ τὰς μερικὰς τούτου εἰκόνας. Ἐκ τῶν ὡραιότερων εἶναι καὶ «Ὁ φύλαξ τοῦ κήπου» ὅπερ ἀπεικονίζει ἐν τῇ

προσώπῳ τοῦ γέρω-Μαθιοῦ τὴν ἀνθρωπίνην ψυχὴν, ἥτις εὐρίσκεται πολλάκις εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ θυσιάσῃ καὶ τὸ καθήκον αὐτὸ πρὸ τῶν ἐπιθυμιῶν καὶ κλίσεων τῆς καρδίας. Ἐπίσης ὡραιότατον εἶναι καὶ τὸ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὸ χωριό μου» εἰς τὸ ὁποῖον ἡ ἀντίθεσις μεταξὺ τῆς ἀληθείας τῶν αἰσθημάτων καὶ τῆς ἀπλότητος τοῦ βίου τῶν χωριῶν καὶ τοῦ ἐπιπλάστου καὶ ἐψυμυθωμένου βίου τῶν πόλεων τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ εἶναι τόσον μεγάλῃ καὶ ζωηρά, ὥστε συγκινεῖ μέχρι δακρύων.

Αἱ δὲ «Πεθαμένους ἐλπίδες» ἀμιλλῶνται πρὸς τὰ «Ἀνδρομνημένα ὄνειρα» ὥς πρὸς τὸ κάλλος τῆς περιγραφῆς καὶ τὸν πλοῦτον καὶ τὴν πιστὴν ἀναπαράστασιν τῶν εἰκόνων, ἂν καὶ περιέχουσιν αἰσθήματα καὶ ἰδέας κοινὰς καὶ συνήθεις, ἀλλὰ λίαν συγκινοῦσας διὰ τῆς ἀπολαύσεως αὐτῶν τὴν καρδίαν. Τὸ ὡραιότερον τῶν «Πεθαμένων ἐλπίδων» εἶναι «τὸ Τουφέκι» οὗτινος ὁ ἥρωας μεγάλως συγκινεῖ τὸν ἀναγνώστην διὰ τὸ ψυχικὸν μεγαλεῖον ὅπερ εἰκνύει ἐμβάλλων τὸν σεβασμὸν εἰς ἡμᾶς τοὺς μικροψύχους, ἀπ' οὗ κατάρθωσεν ἐν μέσῳ τοῦ ψυχικοῦ του βραδμοῦ, ὑπ' οὗ κατέχεται πρὸ τῆς θέας συζύγου ἀτιμαζούσης αὐτὸν νὰ συγκρατήσῃ τὸ ἀληθὲς ὑψηλὸν καὶ ἀκήρατον ἐγὼ τοῦ τοσοῦτον ὑψηλὰ, ὥστε νὰ κρίνῃ ἀνάξιον νὰ τιμωρήσῃ τὴν προδοτικὰ διὰ τοῦ τιμνημένου καὶ δοξαζόμενου καρνοφύλλου τοῦ πάππου τοῦ ἀγωνιστοῦ τοῦ 21, ὅπερ θὰ ἐκκληδώνετο ἀπὸ τὸ βδελυρὸν καὶ ἄτιμον τῶν ὑβρισάντων αὐτὸν αἵμα.

Τὰ ὑπὸ τὸν τίτλον «Μεταξὺ ζωῆς καὶ τάφου» ἐπίσης ἐξαισία καὶ φυσικὰ ἐν τῇ συλλήψει καὶ τῇ ἐκτελέσει συγκινοῦσιν ὅχι ὀλιγώτερον τῶν προηγουμένων διὰ τὸ ζωηρὸν καὶ δραματικὸν τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν ἀκριβείαν τῆς πράξεως μέχρι καὶ τῶν τελευταίων λεπτομερειῶν, ἰδίως ἐν τῇ «παραληρηματί», ὅπερ μετὰ τοῦ «Πάτερ Ἀνανία» εἶναι ἀπὸ τὰ ὡραιότερα. Καὶ εἰς μὲν τὸ πρῶτον ὁ ἀναγνώστης παρειαρισκόμενος μετὰ τοῦ συγγραφέως εἰς τὸ νοσοκομεῖον, ἐνθα πρόκειται νὰ γίνῃ ἐγχείρησις ἐπὶ παρθενοῦ σώματος ἐξαιτίας κάλλους, αἰσθάνεται βαθύτατα εἰδυοῦσας εἰς τὴν ψυχὴν τὰς σωματικὰς καὶ ψυχικὰς ἀλγυδίας τῆς ἐγχειριζομένης καὶ συγκινεῖται μέχρι δακρύων διὰ τὴν ἀποκάλυψιν τοῦ μυχαιατοῦ αἰσθηματος αὐτῆς, ὅταν παραληρῇ ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τοῦ χλωροφορμίου εὐρισκομένη, ἐν ᾧ οἱ περὶ αὐτὴν πάντες ἀπὸ τοῦ χειρουργοῦ καὶ τῶν λοιπῶν βοηθῶν μέχρι τῶν νοσοκόμων καὶ ὑπηρετῶν κατέχονται ὑπὸ τῆς χαρακτηριζούσης αὐτοὺς ἀπαθείας. Ἐπίσης συγκινητικὴ εἶναι καὶ ἡ ἐπιθανάτιος ἐξομολόγησις τοῦ ἁμαρτήματος τοῦ «Πάτερ Ἀνανία» εἰς τὸν ὑποτακτικὸν Προκόπιον αὐτὸν ἐκείνον, ὅστις ἦτο καρπὸς τοῦ ἀθεμίτου παραπτώματος τοῦ καὶ τέκνον κατ' ἐπίφασιν τοῦ ἀτιμαζέντος ἀνδρὸς τὸν ὁποῖον εἶχε φονεύσει σκληρῶς ὁ νῦν ἐτοιμοθάνατος μοναχὸς καὶ ὑπὸ τῶν τύψεων τῆς συνειδήσεως κατασυντηρημένος. Ὑπὸ τῶν αὐτῶν αἰσθημάτων βαθείας συγκινήσεως μέχρι ρίγους κατέχεται ἡ ψυχὴ τοῦ ἀναγνώστου, ὅταν ἡ παρακολουθῇ μετὰ τοῦ συγγραφέως τοὺς συναντώντας τὸ πτώμα τοῦ ἀτυχῶς ἐπαίτου «στὸ χανδάκι», καὶ ἀκούει τὰς ἐντυπώσεις τῶν ἡ ἐπισκέπτῃται τὸ νεκροταφεῖον, ἵνα ἴδῃ καὶ ἀκοῦσῃ τὰς ἐντυπώσεις τῶν νεκροπαπτῶν εἰς τὰ «Κόκκαλα» καὶ τὴν ἀπάθειαν τούτων.

Οὕτω βαθέως συγκινοῦντα τὰ Διηγήματα τοῦ κ. Δημ. Ι. Καλογερόπουλου μετὰ τῶν ἐν τῇ τῇ εὐφροσύνῳ αὐτοῦ σκέψεων, περιεχομένων εἰς τὰ ὑπὸ τὸν τίτλον «Τί σκέπτομαι» ἀποτελοῦσιν ἀνάγνωσμα ἀξιαγάπητον καὶ ἀληθὲς ἐντρούφημα ψυχικὸν εἰς πάντας τοὺς ἀληθεῖς τοῦ καλοῦ ἔρα-

στάς, ὃν τὴν εὐγνώμοσύνην διὰ τὰς γυνώσκειας ἀπολαύσεις καὶ συγκινήσεις δύναται νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἐπισπᾶται ἐφ' ἑαυτὸν ὁ ἐμπνευσμένος συγγραφεὺς αὐτῶν καὶ δεξιὸς χειριστὴς τοῦ καλὰ μου καὶ λίαν δόκιμος τῶν παρ' ἡμῖν λογίων. Καὶ εἶναι ὄντως ἄξιος συγχαρητηρίων ὁ κ. Καλογερόπουλος, διότι μετὰ τοσοῦτον εὐσεβοῦς χάριτος γνωρίζει νὰ θυσιάσῃ πρὸ τοῦ σεμνοῦ βωμοῦ τῆς Ἑλληνικῆς τέχνης.

Τὸ συνέδριον τῆς φθίδεως. — Τὸ πρῶτον παγκόμιον συνέδριον τῆς φθίδεως εὗρεν ἤχω πανταχοῦ τοῦ πεπολιτισμένου κόσμου, ἂν καὶ ἀπὸ ἐπιστημονικῆς ἀπόψεως οὐδὲν ἰδιαίτερος ἐνδιαφέρων παρουσιάσεν· ἐκτὸς δὴλα δὴ τῆς ἀμφιβόλου ὑποσχέσεως τοῦ κ. Behring περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς θεραπείας τῆς φθίδεως, τίποτε σχεδὸν νέον δὲν ἀνεκοινώθη εἰς τὸ συνέδριον. Ἡ μεγίστη ὁμως ἐπιτυχία του προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι ἐξήτασεν ἀπὸ κοινωνικῆς ἀπόψεως πρόβλημα κοινωνικόν· ἠθέλησαν οἱ διοργανῶνται τοῦ συνεδρίου, οἱ εὐγενεῖς τῆς ἐπιστήμης σκαπανεῖς οἱ πανταχόθεν συρρεῦσαντες νὰ ἐπισύρῳσιν τὴν προσοχὴν τοῦ κοινοῦ ἐπὶ τοῦ σοβαροῦτατου τοῦτου προβλήματος, ἠθέλησαν νὰ ἐμβάλῃσιν εἰς τὴν κοινὴν γνώμην τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ φθίσις δὲν εἶνε ἀναγκαῖον κακὸν τοῦ πολιτισμοῦ μας, ὅτι δυνάμεθα νὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατ' αὐτῆς καὶ ὅτι ὀφείλομεν νὰ τὴν ἀποφύγωμεν.

Ἡ κυριώτερα ἰδέα τοῦ συνεδρίου εἶνε ὅτι δυνάμεθα πολὺ περισσότερον νὰ ἀποφύγωμεν τὴν φθίσιν παρὰ νὰ τὴν θεραπεύσωμεν. Καὶ δυνάμεθα νὰ ἀντεπεξέλθωμεν κατὰ τῆς τρομερᾶς αὐτῆς μάστιγος διὰ τῆς τελείας προφυλάξεως. Τὸ βακτηρίδιον τοῦ Κῶχ θὰ ἔμενεν ἀνικανόν, ἐὰν δὲν εὗρισκεν κατάλληλον ἑδαφός, τὸ ὁποῖον προπαρασκευάζει ἡ ἐλλειψὶς ὀξυγόνου καὶ φωτός, ἡ ὑπερβολικὴ κόπωση, ἡ ἀνεπαρκὴς καὶ μὴ καθαρὰ τροφή, αἱ διάφοροι καταρροαὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων σπουδαίαν θέσιν κατέχει ὁ ἀλκοολισμός. Ἡ ἐξυγιάνσις τῶν πόλεων, ἡ πλάτνυσις τῶν ὁδῶν, ἡ κατεδάφισις τῶν οἰκημάτων, ἐν οἷς βασιλεύει τὸ σκοτός, ἡ εἰσαγωγὴ πανταχοῦ τοῦ καθαροῦ ἀέρος καὶ τοῦ φωτός, τῶν κυριωτέρων τούτων παραγόντων τῆς ἀπολυμάνσεως ἐπιβάλλονται ὡς τὰ πρῶτιστα τῶν ληπτέων μέτρων ὑπὸ τῶν ἀρμοδίων. Ἀφ' ἑτέρου ὁ ἰδιώτης πρέπει νὰ ἐννοήσῃ ὅτι ἡ καθαρὰ τροφή καὶ ἡ τακτικὴ ζωὴ καὶ ἡ μὴ ὑπερβολικὴ κόπωση συνδυαζόμενα πρὸς τὰ ἀνωτέρω μέτρα θὰ τὸν προφυλάξωσιν ἀπὸ τῆς τρομερᾶς μάστιγος, ἥς τὰ θύματα ἐτι καὶ ἐτι αὐξάνουσιν.

Οἱ κ.κ. Βαλασσόπουλος καὶ Legrand ἀντιπροσώποι τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Συνδέσμου κατὰ τῆς φθίδεως παρουσιάσαν ἀνακοινώσιν εἰς τὸ συνέδριον ἣν ἐδημοσίευσεν ἡ Réforme καὶ ἐξ ἧς ἀποσπῶμεν τὰ ἐξῆς λίαν ἐνδιαφέροντα: Ἡ φθίσις κατὰ τὰς

ἀρχὰς τοῦ 19ου αἰῶνος φαίνεται ὅτι ἦτο σχεδὸν ἄγνωστος ἐν Αἰγύπτῳ, καθὼς παρετήρησεν ὁ Franck, ἱατρός ἐκ τοῦ στρατοῦ τοῦ Ναπολέοντος. Ἐκτοτε ὁμως τὰ πράγματα ἠλλάξαν· τῷ 1904 εἰχομεν 2700 θανάτους ἐκ φθίδεως ἐπὶ 1) 2) ἑκατομμυρίου κατοίκων (ἀριθμὸς ὅστις ἀντιπροσώπευει τὸν πληθυσμὸν τῶν πόλεων).

Εἰδαχθέντα τὰ σπέρματα τῆς φθίδεως τὸ πρῶτον εἰς μικρὰν ποσότητα ὑπὸ πλουσίων ἀσθενῶν, τώρα εὗρισκονται ἐν μεγάλῃ ποσότητι ἐνεκα τῶν εὐκολιῶν τῆς συγκοινωνίας τόσῳ μάλλον, καθ' ὅσον μέγας ἀριθμὸς ἱατρῶν ἐν Εὐρώπῃ πιστεύει ἀκόμη εἰς τὴν ἀνευ ὁρίων ἀποτελεσματικότητά δι' ὅλας τὰς ἀσθενείας τῶν ἀναπνευστικῶν ὀργάνων.

Ἀφ' ἑτέρου ἄλλος σπουδαῖος εἰσαγωγεὺς σπερμάτων φθίδεως, ἐπὶ σπουδαιότερος, καθ' ὃ στερεῖται πάσης ἀνατροφῆς γυγιῆς, προδετέθη κατὰ τὰ τελευταῖα ἐτὴ· οἱ πτωχοὶ ἐργάται ἐξ Εὐρώπης καὶ ἰδίως ἐξ Ἰταλίας καὶ Ἑλλάδος καθὼς καὶ οἱ Ἀρμένιοι καὶ Σύριοι μεταναστὰται συνήθως ἐξ Ἀμερικῆς ἐπανερχόμενοι, οἵτινες ἔρχονται εἰς τὰς ὄχθας τοῦ Νείλου τὴν ἐργασίαν συνάμα καὶ τὴν ὑγιαν ζητοῦντες. Οἱ ἰθαγενεῖς δέχονται ὅλα αὐτὰ τὰ σπέρματα χάρις εἰς τὴν προδιάθεσιν τῆς φύλης (ἀναίμια ὀφειλομένη εἰς τὸ κλίμα καὶ τὴν ἀνεπαρκῆ τροφήν) καὶ εἰς τὴν κακὴν διαίταν. Ἐδαφός κατάλληλον εὗρισκουν τὰ βακτηρίδια τοῦ Κῶχ εἰς τὰς μικρὰς οἰκίας (échéches) μὲ τὰ στενά καὶ ἀνήλια δωμάτια, οἱ ἀσθενεῖς πτύουσι χαμαὶ καὶ αἱ ἀπειροπλήθεις μυῖαι ἀναλαμβάνουσι νὰ μεταφέρωσιν εἰς πᾶσαν διεύθυνσιν τὰ μικρόδια καὶ νὰ ἐπιθέτωσιν ἐπὶ τῶν τροφίμων. Ἐν Εὐρώπῃ οἱ φθισικοὶ ὑποκύπτουσι κατὰ τὴν πτώσιν τῶν φύλλων, ἐν Αἰγύπτῳ ἂν καὶ πολλοὶ ἀποθνήσκουσιν τὸν Δεκέμβριον, οἱ πλείστοι καταβάλλονται τὸ ἔαρ, μὲ τὰ ἀποπνικτικὰ χαμόδινα.

Κατὰ τῆς καταστάσεως ταύτης, ἥτις ἐτι καὶ ἐτι καθίσταται σοβαρώτερα, τὰ πρῶτιστα ληπτέα μέτρα εἶνε τὰ ἐξῆς: νὰ περιορισθῶσιν ὅσον τὸ δυνατόν τὰ εἰσαγόμενα σπέρματα καὶ νὰ καταπολεμηθῶσι συστηματικῶς τὰ ἥδη ἐν τῇ χώρᾳ εὗρισκόμενα.

Αἱ αὐλακες τῶν ἀρχαίων ὁδῶν. — Αἱ αὐλακες, τὰς ὁποίας παρετήρησεν ὁ κ. Henri Ferrand ἐπὶ τῆς ρωμαϊκῆς ὁδοῦ, ἥς ἐπιδελτικῶν λείψανον εἶνε ἡ πύλη τοῦ Bons-en-Oisans, εἶνε συνήθεις· τοιαῦται ἀπαντᾷσιν πολλαὶ ἐν Ἑλλάδι καὶ Σικελίᾳ, ἰδίᾳ πρὸ αὐτῶν τῶν Ἀθηνῶν ἐπὶ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀγούσης ἐκ τοῦ Πειραιῶς, εἰς τὴν Ἀγορὰν ἐπὶ τῆς μεγάλῃς ὁδοῦ ἀπὸ Σπάρτης εἰς Ἐλόν καὶ εἰς τὰ περίχωρα τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ τῶν Συρακουσῶν. Αὐταὶ ὑπὸ τοῦ ἀνθρώπου κατασκευασθεῖσαι καὶ ἰσοπεδωθεῖσαι ἐμελετήθησαν ὑπὸ τοῦ γερμανοῦ σοφοῦ Κουρτίου, ὅστις κατὰ τὸ 1855 ἐπαρουσίασεν ἐν Βερολίνῳ θέσιν περὶ τῆς κατασκευῆς τῶν ὁδῶν παρὰ τοῖς ἀρχαίοις Ἑλλήσι: «Ὅταν λέγει τὸ ἑδαφὸς τῆς ὁδοῦ ἦτο βράχος γυμνός ἢ λίθος κεκαλυμμένος διὰ λεπτοῦ στρώματος γῆς οἱ Ἕλληνες δὲν καθίσταν ἀμαετὴν καθ' ὅλον τὸ πλάτος τὴν ὁδόν, ἀλλ' ἠρκοῦντο εἰς στοιχειώδη ἰσοπέδωσιν καὶ ἔπειτα ἐλάτουν μετὰ μεγάλης φροντίδος αὐλακὰς διὰ τοῖς τροχοῦς, οὗτος ὥστε τὸ ἄρμα νὰ δύναται νὰ βαίνει ἐπὶ τοῦ πυθμένου τῆς αὐλακῆς μετ' ἀσφαλείας καὶ εὐκολίας, ὡς ἐπὶ ἐπιφανείας τελείως ὁμαλῆς, μεταξὺ δὲ τῶν δύο αὐλάκων, ὅταν τὸ ἑδαφὸς δὲν ἦτο ὁμαλόν, ἐρριπτον ἄμυνον χάλικας».

Ἐτέρος γερμανὸς ὁ κ. Guhl ἐν τῷ περὶ τῆς ζωῆς τῶν Ἑλλήνων συγγράμματι αὐτοῦ (Βερολίνον 1864) λέγει: «Καὶ σήμερον ἐτι ἡ Ἑλλὰς διασχίζεται δι'

ἰδῶν ἐπὶ τοῦ βραχέως ἐδάφους τῶν ὁποίων ἐλάευσαν αὐλάκας διὰ τοὺς τροχοὺς τῶν ἁμαξῶν. Τοιούτοτρόπος ἠδύναντο νὰ μεταφέρωσιν εὐκόλως τὰ ἀγάλματα τῶν θεῶν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Μεταξὺ τῶν αὐλάκων ἡ ἐπιφάνεια τῆς ὁδοῦ καθίστατο βαθὴ δι' ὅμιον ἢ διὰ χαλίκων». Ὁ Mure, Ἀγγλὸς ταξιδιωτῆς ἐτι περισσότερον βεβαιώνει ταῦτα. Ὅταν λέγω περὶ τῶν αὐλάκων τῶν ὁδῶν, τοῦτο δὲν πρέπει νὰ ληθῇ ὑπὸ τὴν ἐννοιαν κοιλότητος ἢ ἀνωμαλίας σχηματισθεῖσης ἐπὶ ὁμαλῆς ὁδοῦ ἐκ τῆς μακρᾶς χρήσεως ἢ ἐξ ἀμελείας. Ἐννοῶ αὐλάκα χαραχθεῖσαν σκοπίμως εἰς ἀπόστασιν ὑπολογισθεῖσαν ἐπὶ πλάτους ὁδοῦ ἁρματος ἵνα ἐξασφαλίσθῃ ἡ διεύθυνσις τῶν τροχῶν καὶ νὰ εὐκολυνθῇ ἡ κίνησις τῶν ἁρμάτων ἐπὶ ἐδάφους βραχέως καὶ ἀνωμαλίου. Αἱ αὐλάκες αὗται ὁμοιάζουσιν πρὸς τὰς γραμμὰς τῶν σημερινῶν σιδηροδρόμων καὶ ἀλλοθὺς δυνάμεθα νὰ τὰς ὀνομάσωμεν: ὁδὸν μετὰ λιθίνης γραμμῆς «stone railway (Journal of a tour in Greece tom. II del. 251). Ἡ ὁμοιότης πρὸς τοὺς σημερινούς τροχιοδρόμους εἶνε πληροτέρα διὰ τῶν ἐκτροπῶν (courbes d'enflement) ὅπως εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἀπὸ Σπάρτης εἰς Ἐλόν ὁδοῦ, αἵτινες καταλλήλως κατασκευάζονται ἐπέτρεπον εἰς δύο ἅρματα νὰ διασπασθῶσιν ἐπὶ μιᾶς ὁδοῦ.

Αἱ αὐλάκες αὗται παρ' ἀρχαίους ἐλέγοντο «ἵχνη» ἐν ᾧ αἱ ὑπὸ τῶν ἁμαξῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους σχηματιζόμεναι ἐκαλοῦντο ἁρματοχῆαι (Ἡσυχίος ἁρματοχῆαι αἱ τῶν τροχῶν ἐν τῇ γῇ ἀποχαράξεις). Ὅδος ὁλίγον συχνάζουμένη καὶ ὡς ἐκ τούτου μὴ ἔχουσα ἐκτροπὴν ὀνομάζετο ἀτραπὸς (Ἡσυχίος ἀτραπὸς (ὁδὸς μὴ ἔχουσα ἐκτροπᾶς). Εὐνόητος εἶνε ἡ δυσκολος θέσις εἰς τὴν ὁποίαν εὐρίσκοντο δύο ἅρματα ἀντιθέτως βαίνοντα ἐπὶ ἀτραπῶν ἢ ἐπὶ ὁδῶν τῶν ὁποίων αἱ ἐκτροπαὶ ἀπεῖχον πολὺ ἢ ὅταν σὺδεῖς ἐκ τῶν ὁδῶν ἠθέλων νὰ παραμερῶσιν. Οὗτο βλέπομεν εἰς ἀρχαίαν ἐπιγραφὴν νὰ εὐχεται τις εἰς φίλον τὸ «ἀδελφεὲς ἵχνος» ἀπερχόμενον (Corpus Inscriptionum Graecarum N° 3556 tom. II del. 749).

Ὁ κ. Caillemer εἰδείξεν ἐν ἀνακρινώσει του γενομένη τῇ 1869 ἐν τῷ συνεδρίῳ τῶν Sociétés Savantes ἐν Παρίσις ὅτι ἡ εὐχὴ αὕτη δὲν ἦτο διόλου ἀνωφελὴς, ἀλλ' οὐ δυσκόλῳ ἵχνος προεκάλεσε τὸν φόνον τοῦ Λαίου ὑπὸ τοῦ Οἰδίποδος. Ἡ ἀπόστασις ἡ χωρίζουσα τὰς δύο αὐλάκας ἦτο κατὰ τὸν Henri Ferrand 1,44 μ. καὶ τὸ πλάτος τοῦτο ἐτηρήθη καὶ ἐπὶ τῶν πόλεων αἱ ὁποῖαι ὑπέστησαν τὴν ἐλλαννικήν ἐπιτροπὴν. Ἦσαν δὲ αἱ γραμμαὶ αὗται ἀπλᾶ καὶ οὐχὶ διπλαῖ ὡς αἱ τῶν τροχιοδρόμων.

Αἱ ἀτμόσφαιραι τοῦ Ποσειδῶνος καὶ τοῦ Οὐρανοῦ. — Ἡ μέγιστη ἀπόστασις τῶν δύο τούτων πλανητῶν δὲν ἐπέτρεψε μέχρι σήμερον εἰς τοὺς ἀστρονόμους νὰ λάβωσιν ἀκριβῆ ἰδέαν τῆς ἀτμόσφαιρας τῶν καὶ νὰ ἀναγνωρίσωσιν, ἂν νεφελώδεις ταῖνται καλύπτωσι τὴν ἐπιφανείαν τῶν. Κατέβηγον εἰς τὴν ἀνάλυσιν τῶν φασμάτων: οἱ πλανῆται ἀντανακλῶσι τὸ φῶς τὸ ἡλιακόν, τὸ ὁποῖον τοὺς φωτίζει· τὸ ὑπ' αὐτῶν λοιπὸν ἀντανακλόμενον φῶς παρουσιάζει τοὺς χαρακτῆρας τοῦ ἡλιακοῦ μερικῶς διαφορὰς πάντοτε, αἵτινες ἐξαρτῶνται ἐκ τῆς χημικῆς συστάσεως τῆς ἀτμόσφαιρας, ἢν διαπερῶσιν αἱ φωτεινὰ ἀκτίνες τοῦτο μὲν ὅπως φθάσωσι τὸ ἐδαφὸς τῶν πλανητῶν ἢ τὰ νέφη τῶν τοῦτο δὲ ὅπως ἀντανακλόμεναι φθάσωσιν εἰς ἡμᾶς.

Ὁ κ. V.—M. Slipher τοῦ ἀστεροσκοπεῖου Lowell ἐν Flagstaff τῇ βορρείᾳ ἰσχυρῶν ὀργάνων τὰ ὁποῖα εἶχεν εἰς τὴν διάθεσιν του, κατώρθωσε νὰ λάβῃ μετὰ μεγάλους κόπους δύο φωτογραφίας τοῦ φάσματος τοῦ Ποσειδῶνος, ἐπὶ ἰσοχρωματικῶν πλάκων.

Ὡς φάσμα συγκρίσεως ἔλαβε τὸ γνωστὸν φάσμα

τοῦ ἀστερός β τῶν Διδύμων, πολὺ ὁμοιάζον τῷ ἡλιακῷ, ὅπερ καὶ ἐφωτογράφησε παρὰ τὸ φάσμα τοῦ Ποσειδῶνος κατὰ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν ὁ ἀστὴρ β τῶν Διδύμων ἦτο εἰς τὸ αὐτὸ ὕψος μετὰ τοῦ Ποσειδῶνος, ἵνα ἡ ἡ ἐνέργεια τῆς γῆνης ἀτμόσφαιρας ἡ αὐτὴ ἐπὶ ἀμφοτέρων τῶν φωτογραφιῶν.

Εἰς τὸ φάσμα τοῦ Ποσειδῶνος τὸ ἰοιδὲς χρῶμα ἦτο λιαν ζωνρὸν, ὡς νὰ ἦτο ὁ Ποσειδῶν ὁμα αὐτόφωτον. Ἐξ ἄλλου τὸ πλάτος τῆς γραμμῆς Η β δεικνύει κατὰ πᾶσαν πιθανότητα τὴν ὑπαρξίν ἀρκετῆς ποσότητος ἐλευθέρου ὑδρογόνου ἐν τῇ ἀτμόσφαιρᾳ τοῦ πλανήτου. Ὅσον ἀφορᾷ εἰς τὸν Οὐρανὸν ἔλαβεν ὡς φάσμα συγκρίσεως τὸ δελνιακόν· ἐκ τῶν ἐπιτευχθεῖσιν φωτογραφιῶν ἐνδέχεται νὰ ὑπάρχῃ τὸ ἡλίον ἐν τῇ ἀτμόσφαιρᾳ ἐν μεγάλῃ ποσότητι τοῦτο ὅμως δὲν εἶνε βέβαιον. Ἐπίσης δυνατόν νὰ ὑπάρχῃ ἐλεύθερον ὑδρογόνον, ἀλλ' ὀλιγώτερον πάντως τοῦ ἐν τῇ ἀτμόσφαιρᾳ τοῦ Ποσειδῶνος. Ἐκ τῆς συγκρίσεως τῶν γραμμῶν τῶν φασμάτων φαίνεται ὅτι ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ Ποσειδῶνος εἶνε πολὺ ὑψηλότερα. Ἐκ τινων γραμμῶν προκύπτει ὅτι διάφορα ἀέρια ἄγνωστα εἰς ἡμᾶς εὐρίσκονται ἐπὶ τῆς ἀτμόσφαιρας τῶν δύο τούτων ἀπωτάτων πλανητῶν. Ὁ Slipher λέγει αὐταῖς λέξεσι: «Διὰ νὰ εἶνε τόσον ἄψυχον τὸ ἐλεύθερον ὑδρογόνον εἰς ἀτμόσφαιρας τῶν πλανητῶν πρέπει καὶ ἄλλα ἄγνωστα φωτεινὰ ἀέρια ἀνάλογα πρὸς τὸ ὑδρογόνον καὶ τὸ ἡλίον νὰ δρῶσιν ἐν αὐταῖς. Ἐὰν τοιαῦτα ἀέρια δὲν ἀνευρέθησαν εἰς τὴν ἀπλανεὶς ἀστῆρας, τοῦτο πρέπει νὰ ἀποδοθῇ εἰς τὴν ἐν αὐτοῖς κρατοῦσαν ὑψηλὴν θερμοκρασίαν».

Ραβδῶσεις τινες παρατηρηθεῖσαι εἰς τὰ φάσματα συλλέγουσι μετὰ τῆς ὁμάδος τῶν γραμμῶν τῶν ἀτμῶν τοῦ ὕδατος. Φαίνεται λοιπὸν ὅτι τὸ στοιχεῖον τοῦτο ἀπαντᾷ ἐπὶ τῶν δύο τελευταίων γνωστῶν πλανητῶν.

Ἡ καλλιέργεια τῶν Χρυσάνθεμων. — Τὰ χρυσάνθεμα εἶνε ἄνθος λιαν διαδεδομένον, εἰς δὲ τὰς μεγάλας καλλιέργειας μεταχειρίζονται διάφορα λιπάσματα φυσικά, ἰδίως φλαμανδικὸν λιπάσμα. Παρετήρησαν ὅμως ὅτι τοῦτο συνέτεινεν εἰς μεγάλαν εὐρωστίαν τῶν φυτῶν κατὰ τὴν πρώτην περίοδον, ἐν ᾗ ἔπειτα ἡ αὐξησις γίνετο ἐλαττωματικὴ καὶ αἱ προσβολαὶ τῶν παρασίτων συχνότεραι. Οἱ κ.κ. Hebert καὶ Truffaut ἐξήτησαν νὰ μάθωσι τὸν μηχανισμόν τῆς θρέψεως τῶν χρυσάνθεμων καὶ πρὸς τοῦτο ἐξεργίζονταν δύο σειρὰς χρυσάνθεμων καλλιεργημένων ἀνευ λιπάσματος ἐπὶ παχέος ἐδάφους, μίαν μὲν ἅμα τῇ πρώτῃ ἐμφανίσει τῶν καλύκων καὶ τὴν ἄλλην ἁλ' οὐ ἦνοιξαν ἐντελῶς. Παρετήρησαν ὅτι κατὰ τὴν δευτέραν περίοδον, μετὰ τὴν ἐμφάνισιν τῶν καλύκων, τὰ φυτὰ ταῦτα ἀπερρόθησαν τρεῖς φορές περισσότερον ἄζωτον καὶ ἄζωτικόν κάλι (πότασσα), 7 φορές φωσφορικόν ὀξύ, 16 φορές ἄσβεστον παρὰ κατὰ τὴν πρώτην περίοδον· ἐπομένως κατὰ τὴν περίοδον ταύτην ἔπρεπε νὰ ἐνισχυθῇ ἡ καλλιέργεια διὰ τῶν λιπασμάτων.

Ἐπίσης παρετηρήθη ὅτι ἐν τῷ φλαμανδικῷ λιπάσματι ἡ ἀναλογία τοῦ ἄζωτικοῦ καλίου καὶ τοῦ φωσφορικοῦ ὀξέως πρὸς τὸ ἄζωτον εἶνε μικρότερα παρὰ εἰς τὰ φυτὰ τὰ ὁποῖα πρέπει νὰ θρέψῃ. Ἐπομένως τὰ στοιχεῖα τῆς εὐφρορίας ἐν τῷ λιπάσματι δὲν εὐρίσκονται ἐν ἀπαιτούμενῃ ἀναλογίᾳ διὰ τὰ χρυσάνθεμα, καὶ ἐκ τούτου προκύπτουσιν αἱ ἀταξίαι τῆς θρέψεως. Ἀλλὰ πάλιν λιπάσματα περιέχουσιν ἐν πολὺ μεγαλύτερᾳ ποσότητι τὸ ἄζωτον. Ὅθεν οἱ καλλιεργοῦντες τὰ χρυσάνθεμα πρέπει νὰ ρυθμίζωσιν οὕτω πως τὰ λιπάσματα, ὥστε νὰ περιέχωσι τὰ διάφορα θρεπτικὰ στοιχεῖα ἐν τῇ αὐτῇ ἀναλογίᾳ, καθ' ἣν εὐρίσκονται καὶ ἐν τῷ φυτῷ τούτῳ.

